Perczel Károly:

SZEGED városrendezése

(4)

A város általános rendezési terve igen nagy gonddal foglalkozik a város közlekedési kérdéseinek megoldásával. A főközlekedési utak- és a vasutak hálózata a város tervezett állapotának váza. A jelenlegi főútvonal-hálózat viszonylag korszerűnek mondható. Azon a területen, ahol az árvíz utáni rendezés alkalmával a belső- és a külső körutak és sugárutak megépültek, még hosszú ideig le fogja tudni bonyolítani a növekvő autó- és gyalogforgalmat. Ezért a rendezési terv a jelenlegi úthálózatot veszi alapul és azt fejleszti tovább. A külső körút — mint már utaltunk rá — a jövőben minden belső városrészt zárt gyűrűvel fog körül, és ezzel a legjobb összeköttetést teremti meg. A külső körút új Tisza-hidakkal való folytatása annál nagyobb jelentőségű, mivel *a jelenlegi egyetlen közúti híd helye az árvíz utáni rendezésnek sok közlekedési bajt okozó hibája.* Ugyanis a híd egyetlen főútvonal folytatásában sem fekszik, csak szűkebb utcák vezetnek oda. A főútvonalakról több fordulóval, nehezen lehet oda jutni.

Az árvíz után tervezett állapothoz képest a város rendkívüli nagy területekre terjedt ki. Uj iparnegyedek és földszintes lakóházakból álló városnegyedek keletkeztek az árvíz után épült körtöltésen belül és a még üresen maradt területek további új városrészekkel és parkokkal való betelepítését irányozza elő a terv. Ezért szükségesnek látszott egy *harmadik új körút* megtervezése a város külső részein keresztül.

A meglevő sugárirányú nagy útvonalak továbbra is a város közlekedési főútvonalai maradnak, azonban különböző irányokban való meghosszabbításuk, korrekciójuk, kibővítésük és nagyobb forgalmi kapacitásra alkalmassá tételük a terv részét képezi. A sugárutak fogják összekötni a terv koncepciójában a városkozpontot a három nagy kerületi központtal, a három nagy ipari területtel, a három nagy parkterülettel, az újonnan létesítendő központi személypályaudvarral és végül a nagy országos útvonalak városba bevezető szakaszaival. Ezek közé tartozik a Szegedet Budapesttel összekötő országos főútvonal, amely egyben *a Londonból Isztambulba vezető ENSZ által elhatározott európai autópályának egyik szakasza lesz.* A budapesti útnak Szegedre való bekötése mai állapotában nem felel meg az egyre növekedő autóforgalom követelményeinek. Ezért a terv javasolja ennek a bevezetésnek vagy olyan korrekcióját, mely az akadályokat elkerüli, vagy pedig az újonnan építendő makkoserdei városrészen keresztül *teljesen új nyomvonalon* való bevezetését. A két lehetőség között a jóváhagyást megelőzőleg fognak dönteni az illetékes szervek. Tekintetbe veszi a terv a ma még hiányzó útösszeköttetések bevezetését is, pl. Baja és Pécs felé, amely a már részben elkészült debrecen—szegedi országos útnak folytatása lesz.

A terv több évtizedes távlatban a gépkocsik számának nagy növekedésével számol. Feltételezi, hogy két évtizeden belül *minden ötödik családnak* saját gépkocsija lesz. Ennek megfelelő méretű parkoló helyeket, garázsokat és szervizállomásokat irányoz elő.

A vasuti közlekedés

Nagy gondot okozott a várost hurokszerűen körülvevő vasútvonalak olyan fejlesztése, amely nem akadályozza meg a város fejlődését. Ezért mindenekelőtt a megmaradó vasútvonalakon keresztül kifelé vezető sugárutakat a veszélyes kereszteződéseket kizáró *felüljárókkal* köti össze a vasúton túli területekkel. Különösen zavarja a város fejlődését, hogy a rendező pályaudvar egészen a város központjáig hatol be a Tisza partján, ami annak következménye, hogy a tiszai vasúti híd a város központjához közel feküdt. Ezt a vasúti hidat azonban a második világháború folyamán a németek felrobbantották és így a terv előirányozhatta *a vasúti híd új helyen, a város beépített területén kívül való felépítését.* A városközpontba egészen az egyetemi klinikákig benyúló tehervasúti vágányok kitelepítése után a terv szerint felszabadul a volt vasúti terület a klinikák és az egyetem bővítése számára. A jelenlegi nagyobb városhoz nem méltó és külvárosi környezetbe helyezett személypályaudvar helyett a terv *új központi pályaudvar* létesítését tartalmazza, amelynek környezetét a városközpontból odavezető sugárutak nagyobb városhoz méltóan fogják kialakítani. Egyúttal gondoskodik a terv arról is, hogy a város fejlődését nem zavaró helyen nagyarányú *rendezőpályaudvart* lehessen létesíteni és azzal kapcsolatban mindhárom ipari terület felé megfelelő iparvágányhálózatot lehessen létesíteni.

Nem feledkezett meg a terv készítője *a repülőtér* városhoz méltó viszonylag közeleső területen való fejlesztéséről sem.

A terv és a valóság

A városrendezés terveinek megvalósítását nemcsak a jövőre vonatkozó intézkedések biztosítják. *A terv megvalósítása máris megkezdődött,* holott a terv alig néhány hónapja készült el és még jóváhagyása meg sem történt, sőt még módosítása is kilátásban van. Ugyanis törvény írja elő, hogy egy elkészült városrendezési tervet már jóváhagyása előtt is figyelembe kell venni mindenfajta létesítmény telepítésénél, *nehogy addig is a rendezési terv megvalósítását akadályozó telepítések történhessenek.* A terv megvalósítását pedig a jóváhagyás jogi aktusa is biztosítja, amennyiben a jóváhagyás után *a tervnek kötelező törvényereje lesz.* Az általános rendezési terv készítésével párhuzamosan folyik az országban a távlati 20 éves népgazdasági tervnek és a 15 éves országos lakásépítési tervnek kidolgozása is. Ezek a távlati népgazdasági tervek biztosítják, hogy a nagy állami beruházásokat 20 éves távlatban is a városrendezési terveknek megfelelő célokra és a terv egy-egy részének megvalósítására használják fel. A városrendezési tervnek megfelelően fogják ütemezni az 5 évenként és évenkénti városfejlesztési terveket is. Ennek biztosítására szolgál többek között az is, hogy a nagyobb építkezések helyét, elsősorban a lakásépítés területeit, előre meghatározott ütemezésben részletesebben 5 évre előre, sőt nagyobb vonalú elhatárolással 15 évre előre is kijelölik a városrendezési tervnek megfelelően. A tervgazdaság így biztosítja, hogy ez a fejlődés kielégítse *a rohamosan növekedő lakosság rohamosan növekedő igényeit,* sőt ezenfelül előre meghatározható módon biztosítja a városhoz kapcsolódó környék és régió igényeinek kielégítését is. *A hátramaradott, részben falusias mezőváros szemünk láttára fejlett, korszerű ipari nagyvárossá és egy nagy terület regionális központjává alakul át.* Sőt, a városrendezési terv alapján máris figyelemmel kísérhetjük jövőbeli fejlődését is.

(Vége.)

Egy pedagógus naplójából

„Igazoltan hiányzott"

Az iskolai nevelőmunka egyik legnehezebb területe az ok nélküli hiányzások elleni küzdelem. A mulasztásoknak szülők általi azonnali jelentése, a többnapos távollét esetén az orvosi bizonyítvány megkövetelése, a beteglátogatással egybekapcsolt ellenőrzés — mind-mind egy-egy mozzanata az igazolatlan mulasztások csökkentésének. S ez a sokoldalú munka nem ok nélküli! Hány és hány szomorú esetet tudnak elmondani tapasztalataikból az iskolák igazgatói és osztályfőnökei. Ezek az esetek mind-mind azzal kezdődtek, hogy a gyermek csavarogni ment az iskola helyett, s végül kizárás lett a következmény. Még most is emlékszem az egyik bejáró tanuló édesanyjára, aki alig tudott szólni a sírástól, mikor megtudta, hogy gyermeke eljött ugyan hazulról vonattal, de a második állomáson már leszállt, s a délutáni vonatindulásig egy társával kártyázott. Tudunk szomorúbb esetről is, például olyanról, hogy a fiú a munkába ment szülők üresen maradt lakásán cimboráival italozással töltötte az időt.

Sokan azt mondják erre, hogy egyszerű dolog ez. »a hazug embert úgy is könnyebb elérni, mint a sánta kutyát« — a turpisság itt is előbb-utóbb kiderül. Ez igaz, de amíg ez kiderül! Mikorra rájön az ember, hogy mi történt, akkor már az iskolakerülő legtöbbször három-négy barátját is magával rántotta a bajba. Mert sajnos, könnyen terjed a rossz.

Nézegetem a távolmaradások igazolását. Bizony, sok mindent meglát ezekből az ember. A legszembetűnőbbek közöttük az egynapos hiányzást igazoló írások. Mi is azt valljuk, ha valaki beteg, maradjon otthon, és ne fertőzze a többit. De a félnapos délelőtti fejfájások — este ugyanis a gyerek a legtöbbször már az utcán sétál —, nem vehetők komolyan. (Különösen akkor, ha aznap dolgozatírás van.) Némelyik szülő azt gondolja, hogy az ilyen távolmaradással a gyermek esetleg »megmenekül« egy-egy rosszabb jegytől. Tévedés! Az ismétlések alkalmával előbb-utóbb kiderül a hiba. Nincs tehát értelme a dolgozattól félők otthonmaradásának.

Akad olyan eset is, amikor a tanuló még otthon a szüleinek sem jelenti be, hogy nem megy iskolába. Egyszerűen elcsavarog! Az ilyen esetek legtöbbjénél, annak ellenére, hogy a szülő rájön gyermeke csavargására, mégis megadja az igazolást: »betegség miatt mulasztott«. Ez sem helyes! Nagyon sok szülő azt hiszi, hogy a hibák eltussolásával megvédi gyermekét. Pedig az ilyen »takargatások« és »magyarázgatások« csak »vérszemet« adnak a fiatalnak. S nyilvánvaló, hogy a legközelebbi hibák már súlyosabb formában jelentkeznek. Jobb szembenézni a valósággal, és őszinte jóakarattal, a tanári kar összefogásával megszüntetni a bajt. Ez használ. Az előbbi megoldás, csak kétes reményekkel kecsegtet. Persze, a szülői elfogultság ellen nehéz a küzdelem.

A szülőkön kívül sokat tudnának tenni az igazolatlan mulasztások megszüntetéséért az orvosok is. Egyik körzeti egészségügyi vezető panaszolta el, hogy újabban néhány tanuló az orvosok gondosságát és a fiatalok iránti bizalmát arra akarja felhasználni, hogy kijátssza, félrevezesse őket. Például: belép reggel a rendelőbe, ott vár míg rákerül a sor — majd a kapott igazolással elcsavarogja a napot. S ha baj van, akkor az orvosok becsületes munkáját és a vele való törődést használja fel — hibája mentegetéséül — cégérnek. Csak örülni tudunk annak, hogy egyre több orvos írja rá a »lógós tanulók« igazolványára: »betegséget nem tapasztaltam«. Ha pedig semmiségnek látja a panaszt, akkor arra utasítja a tanulót, hogy jöjjön iskolaidő után. Örülünk annak is, hogy újabban a rendelőintézetekben az orvosok a tanulóknak adott igazolásokon pontosan feltüntetik a náluk eltöltött időt. Így lehet igazában munkafegyelemre szoktatni azokat a fiatalokat, akik kissé korán szeretnék elkezdeni a dologkerülők életmódját. Amint már írtam: aki beteg, maradjon otthon, de aki a feleléstől fél, az inkább úgy segítsen magán, hogy tanulja meg a leckét.

Mindebből a szülők részére az a tanulság, hogy legyenek éberek a tanuló útját és munkáját illetően, s minden kis mondvacsinált panasszal ne fogják otthon a gyermeküket. Csak ártanak vele. Tavaly például egy szegedi iskola egyik osztályában 3,42 volt az évvégi átlag. Az osztály jelenlegi átlaga 3,01 lett. Mi az oka? Csak rá kell nézni a statisztikára! Ez az osztály fél év alatt 1443 órát mulasztott! Az egy főre eső átlaguk 35 óra. Ez bizony sok! Ne csodálkozzunk a hanyatláson. Az egyes tantárgyak megértését, elsajátítását illetően nagyon megbosszulja magát, ha valaki nem hallja összefüggően a magyarázatot, vagy elmarad az egyes leckék anyagával!...

Fogjon tehát össze a szülő, az orvos és a pedagógus! Ha kevesebb lesz a mulasztások száma, nagyobb lesz a tanulók tudása, s ezáltal sokkal jobban megállják helyüket az életben is.

Ennek elősegítése közös célunk!

Bánfalvi József

Megállapodás a magyar és a jugoszláv újságírószövetség között

A közelmúltban a két szövetség közötti megállapodás értelmében jugoszláv újságíróküldöttség járt hazánkban, illetve magyar újságíróküldöttség látogatott a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaságba.

A Budapesten lefolytatott tárgyalások eredményeként a Magyar Újságírók Országos Szövetsége és a Jugoszláv Újságíró Szövetség között két évre szóló megállapodás született. E szerint a *két ország életének és a szövetségek munkájának tanulmányozására évenként egyszer háromtagú küldöttséget cserél a két szövetség.* Elősegíti továbbá a szerkesztőségek, illetve a szövetségek munkatársai közötti tapasztalatcserét. Politikai, gazdasági, kulturális stb. esemény alkalmából sor kerül szakdelegációk cseréjére.

Újabb középfokú tanfolyamok gépkocsivezetők részére

Három éve megszűnt a gépkocsivezetők középfokú szakmai továbbképzése. A Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium rendelkezése alapján ezt a szakmai képzést ismét bevezetik. Szegeden most, márciusban indul az első középfokú tanfolyam a hivatásos gépkocsivezetők részére. Ez tíz hétig tart.

A foglalkozásokon a közlekedésrendészet szabályaival, az újfajta motorok és gépkocsik szerkezetével ismerkednek meg a résztvevők. Az első tanfolyamra már közel 30 jelentkező van, s az érdeklődést az is növeli, hogy sikeres vizsga esetén szakmunkás-segédlevelet kapnak a gépkocsivezetők és később ez a bérezésnél is előnyt jelent majd a számukra.

Ugyancsak a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium programjában szerepel a gépjárművezetők és mozdonyvezetők képességvizsgálatának megkönnyítése. Március 7-én Szegedre küldenek egy mozgó laboratóriumot, ami lényegében pályaalkalmassági vizsgálóállomás. A Gépipari Technikumban a gépjárművezetők és mozdonyvezetők képességeit vizsgálják, s tanácsokat adnak nekik.

A KPM Autóközlekedési Tanintézete a motorosoknak is nagy segítséget nyújt ebben az esztendőben. A múlt félévben Szegeden és a környező községekben 1230 motorkerékpárvezetőt oktattak a közlekedésrendészeti szabályokra, műszaki ismeretekre, s az intézet szinte a legjobb eredményt érte el országosan. Idén tovább folytatják ezeknek az önkéntes részvétellel működő tanfolyamoknak a szervezését a sikeresebb vizsgák és biztonságosabb vezetés érdekében. Már 500 jelentkező van, s az első tanfolyam megkezdődött.

Rádióműsor

Csütörtök

KOSSUTH-RADIÓ

4,28 Rákóczi induló. 4,30 Hírek. 4,40—7,59 Vidáman, frissen. Közben: 5,30 Hírek. 6,00 Faluradió. 6,35 Néhány perc tudomány. 6 óra 59 Időjelzés. 7,00 Hírek. 7,10 Uj könyvek. 7,30 Műsornaptár. 7,59 Időjelzés. 8,00 Műsorismertetés. 8,10 Operarészletek. 9,00 Édes anyanyelvünk. 9,05 Legfeljebb veszünk egy másikat! Rádiójáték, kicsinyeknek. 9,45 A Mojszejev-együttes zenekarának műsorából. 10,00 Hírek. 10,10 Napirenden... 10,15 Tánczene. 11 óra Rádió szabadegyetem. 11,25 A zenei irodalom remekműveiből. 12,00 Déli harangszó. 12,15 Szovjet tánc- és könnyűzene. 12,45 Schumann: Pillangók. 13,00 Ezüstkalászos szövetkezeti gazdatanfolyam. 13,20 Egy falu — egy nóta. 13,50 Mese is, meg nem is. Gyermekversek. 14,00 Koreai fúvószene. 14,15 Gazdasági fórum. 14,25 Könnyűzene. 15,00 Hírek, közlemények. 15,06 Időjárásjelentés. 15,10 A Gyermekrádió énekszakköre. 15,30 Az Ifjúsági Rádió riportműsora. 15 óra 50 Zenekari hangverseny. 16 óra 55 Műsorismertetés. 17,00 Hírek. 17,10 Népi zene. 17,25 Ünnep — hétköznapon. 18,30 Könnyűzene. 18,40 Ifjú figyelő. 19,00 Tánczene. 19,37 Artus Schnabel zongorázik. 19,51 Jó éjszakát, gyerekek! 19,57 Technikai szünet. 20,00 Esti krónika. 20,20 Paganini. Részletek. 20,50 A Rádiószínház bemutatója. Orosztein, Aiszkhülosz trilógiája. II. rész. Áldozatvivők. 22,00 Hírek. 22,15 Márciusban történt... 23,15 Technikai szünet. 23,20 Tánczene. 24,00 Hírek. 0,10 Éji zene. 0,30 Himnusz.

PETŐFI-RÁDIÓ

5,30 Hírek. 6,00 Reggeli zene. 6,25 Műsornaptár. 6,50 Torna. 8 óra—8,10 Hírek. 14,00 Időjárás- és vízállásjelentés. 14,15 Romantikus kórusok. 14,30 A paraszt meg az ördög. Rádiójáték. 15,00 Klasszikus operettekből. 15,50 A külföldi sajtó hasábjairól. 16,00 Hírek. 16,05 Színes népi muzsika. 16,50 Ezer szó oroszul. 17 óra Tiszán innen, Dunán túl... 17,30 Gazdasági fórum. 17,30 Zenekari muzsika. 18,00 Hírek. 18 óra 05 Ajándékműsor. 18,50 Schmidsedar: Nők a Metropolban — operettegyveleg. 19,00 Hírek. 19,05 Heti hangversenykalauz. 19,40 Ezüstkalászos szövetkezeti gazdatanfolyam. 20,00 Híres primások lemezeiből. 20,30 Miről ír a Társadalmi Szemle legújabb száma? 20,20 Élőszóval — muzsikával. Közben: 21,00—21,08 Hírek. 23,00 Hírek. 0,30 Műsorzárás.

Televízióműsor

Az adás ma szünetel.

Apróhirdetések

Rekamié, fotel, ágybetét készítését, javítását vállalom, — kész szelonok kaphatók. Sajka u. 12. Dudás kárpitosnál. 3072

Eladók szép tűzhelyek, szoba-, konyhabútorok (darabonként is), szelon, rekamié, Veresács u. 12/a. 10004

Eladom, vagy elcserélem Gyöngytyúk u. 4. számú emelet 4x1 szobás, jószágtartásos házam, kétszobás, — összkomfortos maganházzal, 2x1 szobás emeleti rész beköltözhető. x3097

Átalakítható, prima anyagú festett háló eladó. Öthalom utca 37 b. x3098

Sürgős igazolványképek 1 órán belül is készülnek a Fényképész Szövetkezet Lenin krt. 42. szám alatti műtermében. x1795

Két darab 120 kg sertés eladó. Kántor u. 4. 9930

Jó állapotban levő Dunavia Csepel eladó 3000 Ft. Szeged, Szent Antal u. 8. sz. 9949

Különbejáratú albérleti szoba új házban kiadó. Petőfitelep, VI. u. 25. 4064

Kétnormás Munkácsy TV eladó. Telefon: 49-83, du. 5—8. 9925

Egy jó állapotban levő Panni robogó eladó. Alföldi utca 52. 9920

Rendeljen és ültessen házi kertjében gyümölcsfát, bokor- és futórózsát, ribizlit, egrest, málnát, díszcserjét! Kapható és megrendelhetők Haladás Termelőszövetkezet faiskola lerakatában Ujszeged, Berkert utca 28. Eladás vasárnap déli 12 h-ig. 12547

Egy jó fejőstehén és egy fajtiszta yorkshire tenyészkan eladó. Rókusi ff. 27. Béketelep. x4116

Két diplomás nő a Belvárosban különbejáratú bútorozott szobát keres, fürdőszobahasználattal. — „Április vagy május" jeligére a hirdetőbe. 4067

Kétszobás, petőfitelepi, lakónélküli ház, mely két családnak is megfelel, eladó, a ház üres, beköltözhető. Részletes ajánlatokat „60 000 Ft" jeligére a kiadóba. Klauzál tér. 9928

Eladó házhely, gyümölcsös, 328 n-öl Baktói kiskertek, beépíthető, 16 000-ért. Érd. Petőfitelep 22. u. 358., bal csengő. x4039

Könyveket, könyvtarakat magas áron vásárolunk. Átveszünk régi és újkiadású szépirodalmi, tudományos és ifjúsági könyveit. — Készpénzzel fizetünk. Állami Antikvár Könyvesbolt, Szeged, Kárász u. 16. x12596

Az Aszfaltútépítő Vállalat szegedi építésvezetősége közhírré teszi, hogy Szegeden a Római krt. (Maroslelei út), József Attila sugárút és Felsőtiszapart közötti szakaszának átépítési munkáit f. hó 8-án megkezdi. Az átépítésre kerülő utat szakaszosan

a forgalom elől elzárja

A lezárt szakaszokon minden jármű részére a forgalom tilos és életveszélyes. 623

ÉRTESITJÜK vásárlóinkat, hogy a 8. sz. gyorskiszolgáló (Széchenyi tér 6.) 13. sz. Tanbolt (Kossuth L. sgt. 71 sz.) és 31. sz. gyorskiszolgáló (Kölcsey u. 5. sz.) árudáinkban 1962. március 8—15-ig

belföldi

kakaóbemutatót

tartunk

A felsorolt boltokban 1962. március 9-én INGYENES KAKAÓKÓSTOLÓ.

627 *Szegedi Elelmiszer Kisker. V*